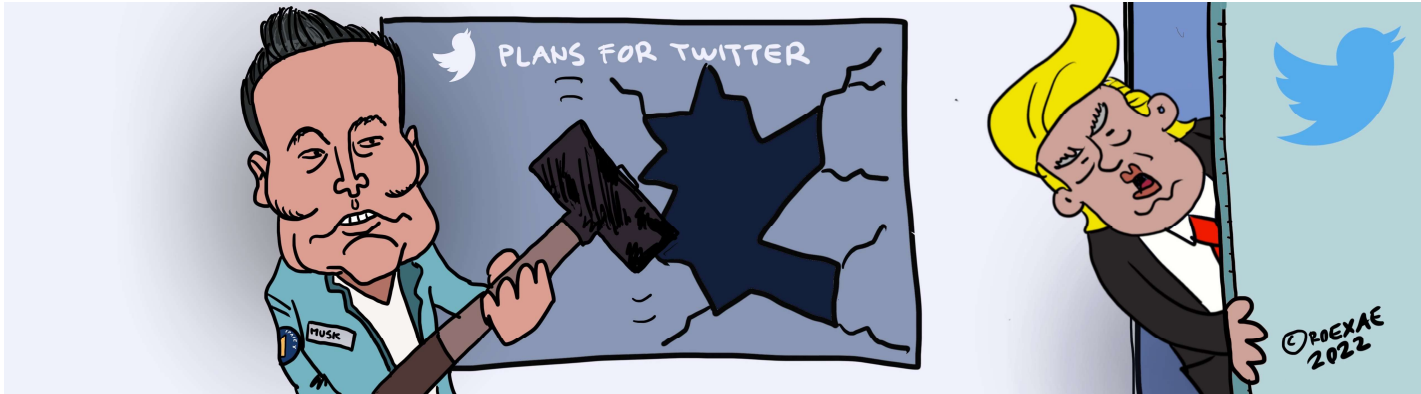

Twitterin jälkeinen maailma

Teksti ja kuva: Jarmo Röksä, viestintäpäällikkö, Humanistinen ammattikorkeakoulu

Twitter on poikkeava sosiaalisen median kanava. Toisaalta palvelu tunnetaan trollaajista, nettikiusajista ja bottitileistä, mutta samalla se mahdollistaa päättäjien suoran yhteyden kansaan ilman välikäsiä. Hyvässä ja pahassa. Yhteisöille Twitter tarjoaa suoran linjan sidosryhmiinsä. Kuluttajille se on usein keino saada asiakaspalveluun vauhtia.

Twitter toimii myös kriisiviestintäkanavana. Finnair selvitti siellä lehtokaaosta verkkosivujensa kaaduttua Islannin tuulivuorenpurkauksen aiheuttaman kävijäpiikin takia. Kansannousut, mielenosoitukset ja kahakat trendaavat Twitterissä ennen muuta mediaa. Maailman ääni kuuluu ensimmäisenä Twitterissä. Palvelusta käydään myös tarkistamassa, miksi Facebook, Instagram tai muut somepalvelut ovat kaatuneet tai lakanneet toimimasta.

Vox Populi, vox Dei

Toimittajille Twitter tarjoaa uutisaiheita, keinon tavoittaa päättäjiä sekä seurata yhteiskunnallista keskustelua. Totalitaarisissa maissa palvelu mahdollistaa opposition mielipiteen ilmaisun sekä paikan kutsua kansa kaduille. Siksi Twitter on joko estetty tai sen käyttöä on rajoitettu monessa maassa kuten esimerkiksi Venäjällä, Kiinassa ja Iranissa.

Twitterin yhteydessä puhutaan sananvapaudesta, mutta myös sen rajoista ja vastuusta. **Elon Muskin** yksi peruste palvelun ostolle oli ”turvata absoluuttinen

sananvapaus”. Teslan ja SpaceX:n lisäksi hänet tunnetaan myös kulmakarvoja nostattaneista ja loukkaavista kannanotoistaan Twitterissä.

”*Vox Populi, Vox Dei*” perusteli Musk käynnistäessään 18.11.2022 Twitter-äänestyksen **Donald Trumpin** tilin palauttamisesta. Palvelu oli sulkenut Trumpin tilin, koska tämä oli syyllistynyt valeutisten levittämiseen sekä MAGA-väen kiihottamiseen Capitolin kukkulan valtaamiseen. Ex-presidentin twiitit ovat myös meille suomalaisille tuttuja. Monet Trumpia koskeneet uutiset – ellei jopa enemmistö – kommentoivat hänen twiittejään. Ennätysmäärän ääniä kerännyt someäänestys oli ohi kahdessa päivässä ja Musk toivotti Trumpin tervetulleeksi takaisin.

Hallitsijoiden virtuaalinen keskustori

Twitteriä on kuvattu sosiaalisen median keskustoriksi. Mieli- ja vaikutusvoimien viestit eivät nouse uutisvirtaan algoritmien perusteella, vaan kansalaiset seuraavat niitä ”reaaliajassa ilman suodattimia”. Koska palvelussa vaikuttajien määrä on suurempi kuin muualla, sen vaikuttavuus on kokoaan suurempi.

Elon Musk yritti vetäytyä ylihinnoitellusta ostotarjouksestaan vetoamalla liioiteltuihin käyttäjämääriin ja epäselvyyksiin bottitilien määrästä. Twitterissä arvioidaan olevan aktiivisia käyttäjiä 300-400 miljoonaa, joista noin kolmannes Yhdysvalloissa.

Suomessa on **Harto Pönkän** kokoaman sometilaston mukaan 1,2 miljoonaa Twitter-käyttäjää. Määrä oli laskenut tasaisesti vuodesta 2018, kunnes se ponnahti uuteen ennätykseen Ukrainan sodan alettua. Aktiivisia käyttäjiä on huomattavasti vähemmän: twiittaajia ja twiittien lukijoita oli heinäkuussa vain 170 000. Lukua pohtiessa täytyy kuitenkin muistaa, että heinäkuu on myös hiljaisin some- ja uutiskuukausi.

Miten Twitterille käy lähitulevaisuudessa?

Twitterin tilanne on sekava ja jatkuu sellaisena vielä pitkään. Uusi omistaja irtisanoi yli puolet työntekijöistä ja avainhenkilöitä on lähtenyt Twitteristä myös oma-aloitteisesti.

Tätä kirjoittaessani mahdollisia kehityskulkuja on useampia eli millainen on Twitterin jälkeinen maailma? Esitän muutaman mahdollisen skenaarion:

1. **Twitter jää pienen piirin kanavaksi, jonka käyttö lisääntyy kriisitilanteissa (status quo).** Twitter pysyy pienen piirin ja mieli- ja vaikutusvoimien kanavana, jota suurin osa yleisöstä seuraa passiivisena. Osin maksulliseksi muuttunut palvelu hillitsee käyttäjämäärän kasvua. Kriisien aikana palvelun käyttäjämäärät nousevat, kun tiedonjano kasvaa.
2. **Käyttäjärühmät polarisoituvat, valeutiset lisääntyvät ja palvelusta tulee mielipiteiden taistelutanner. Tavalliset käyttäjät ja vastuulliset mainostajat katoavat.** Jotkut analytikot ovat pitkään arvioineet tilanteen olevan tämä, mutta Twitterin liikevaihdon

kasvu ei tue väitettä. Liikevaihto on kaksinkertaistunut viiteen miljardiin dollariin vuodesta 2015 vuoteen 2021. Tavalliset käyttäjät kyllästyvät vihapuheeseen ja poistuvat palvelusta. Käyttäjien monimuotoisuus kapenee ja hyödyllisyys monia ryhmiä tavoittavana mainoskanavana heikkenee. Samalla mainostamisesta kanavalla tulee mainehaitta. Tämä johtaa palvelun näivettymiseen.

3. Mielipidevaikuttajat löytävät uuden palvelun ja käyttäjät seuraavat perässä.

Tämä on mahdollinen kehityskulku, mutta se ei tapahdu nopeasti. Algoritmeihin perustuva isojen somekanavien julkaisulogiikka ei tarjoa Twitteriin tottuneille mielekästä vaihtoehtoa. Monen veikkaama Mastodon on liian pieni, jotta suuret seuraajamäärät keränneet vaikuttajat kiinnostuisivat siitä. Sen toimintalogiikka ei myöskään vertaudu avoimeen toriin vaan samanmielisten muodostamiin "somekupliin". Alan kehitys on kuitenkin nopeaa. Markkinahäiriö mahdollistaa uusien palveluiden nousun ja korvaava palvelu voi hyvin olla jo kehitteillä.

4. Palvelun käyttö taantuu muilla kauppapaikoilla kuin Yhdysvalloissa.

Twitter käpertyy kuoreensa Amerikan omaksi sosiaalisen median palveluksi kuten Vkontakte Venäjällä tai Baidu Kiinassa. "Absoluuttinen sananvapaus" lisää valeuutisia ja vihapuhetta ja eri maiden viranomaiset sanktioivat joko palveluntarjoajaa tai rajoittavat Twitterin käyttöä. Puolet palvelun liikevaihdosta tulee USA:sta, joten taloudellisesti lokalisoituminen olisi mahdollista.

Julkaistu Nuorisotyö -lehden numerossa 3/2022